

9.4.2025

ASIA Poikkeaminen luonnonsuojelulain 70 §:n mukaisista rauhoitettujen kovakuoriaislajien rauhoitussäännöksistä

HAKIJA Metsähallitus, Luontopalvelut

VIREILLETULO 20.3.2025

HAKEMUS Metsähallituksen luontopalvelut hakee Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (ELY-keskus) lupaa poiketa korukeräpallokaan (*Agathidium pulchellum*) isolampisukeltajan (*Graphoderus bilineatus*), mustatattiaisen (*Oxyporus mannerheimii*) ja havuhuppukuoriaisen (*Stephanopachys linearis*) rauhoitusmääräyksistä 1.5.2025-31.12.2030 välisenä aikana Uudellamaalla. ELY-keskus on 9.2.2024 myöntänyt hakijalle korukeräpallokaan, isolampisukeltajan ja mustatattiaisen rauhoitusmääräyksistä poikkeamista koskevan luvan (UUDELY/2023/2024), joka oli voimassa 31.12.2024 asti. Nyt haettavassa luvassa on kyse aikaisemman lupapäätöksen voimassaolon jatkamisesta. Lisäksi lupaa halutaan laajentaa koskemaan myös havuhuppukuoriaisen rauhoitussäännöksistä poikkeamista sekä mustatattiaisen osalta myös lajin näytteenottoa mDNA-viivakoodien sekvensointia varten.

Lupaa haetaan lajien tunnettujen esiintymien nykytilan tarkastamiseksi sekä uusien esiintymien kartoittamiseksi. Tietoja hyödynnetään EU:n luontodirektiivin (92/43/ETY) raportointivelvoitteen täyttämiseksi 6 vuoden välein (seuraavan kerran vuonna 2031) sekä jo vuonna 2025 direktiivihyönteislajien seurantamenetelmiä kehittävässä Suomen ympäristökeskuksen LDir Hyönteiset b+ topup -hankkeessa, jossa Metsähallitus on mukana.

Lupaa haetaan lajien yksilöiden suoraan etsintään ja pyydysten käyttöön sekä näytteenottoon tarvittaessa. Inventoinnit, pyydyspyynnit ja mahdollinen näytteiden keruu tehdään kyseisten lajiryhmien asiantuntijoiden toimesta ja vaarantamatta inventoitavien lajien ja muiden lajien populaatioiden säilymistä alueella. Suorassa etsinnässä lajien yksilöt pyritään aina ensisijaisesti tunnistamaan maastossa ja näytteitä otetaan vain lajinmäärityksen niin vaatiessa, ei koskaan turhaan. Mahdolliset otetut näytteet ja pyydyksiin kuolleet yksilöt toimitetaan julkisiin tieteellisiin kokoelmiin (ensisijaisesti Luonnontieteellinen keskusmuseo, LUOMUS) säilytettäväksi.

Pyydysten käyttö voi olla tarpeen tilanteissa, joissa lajin inventointi ei onnistu muuten. Lisäksi pyydysten tarkoituksena on kerryttää samalla tietoa muistakin huomionarvoisista kovakuoriaislajeista kuin vain

hakemuksessa nimetyistä lajeista. Pyydykset varustetaan aina hakijan yhteystiedoin.

Lisäksi mustatattiaisen aikuisia halutaan tilaisuuden tullen kerätä näytteeksi museoihin mDNA-viivakoodien sekvensointia varten. Lajin mDNA-viivakoodi puuttuu yhä Suomesta, ja ulkomailtakin on vain 3 hieman vajaata sekvenssiä (BOLD Systems, tilanne 18.3.2025). Alle 10 vuoden ikäisiä eli sekvensointiin tarkoituksenmukaisia näytteitä lajista ei ole kerätty. Sekvenssit tallennetaan Helsingin luonnontieteellisen keskusmuseon toimesta julkisesti saataville BOLD Systems -referenssikirjastoon. Jatkossa lajia voidaan siis kartoittaa keräämällä massasekvensointiin yleisiä tatti- ja helptasienilajeja, jotka voivat sisältää mustatattiaisen mDNA:ta esim. toukkien, munien, koteloiden, jätösten tai jäänteiden muodossa. Tämä tavoite on osa edellä mainittua Suomen ympäristökeskuksen LDir Hyönteiset b+ topup -hanketta.

Kertynyt lajihavaintotieto tallennetaan Metsähallituksen ylläpitämään LajiGIS-järjestelmään.

Lupaa haetaan seuraaville Metsähallituksen työntekijöille: [REDACTED]. Mikäli luvan piiriin tulee tarve lisätä myöhemmin myös joku toinen Metsähallituksen työntekijä tai Metsähallituksen työhön valitsema konsultti, heidän nimensä ilmoitetaan ELY-keskukselle ennen inventointeihin ryhtymistä.

ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN RATKAISU

Uudenmaan ELY-keskus myöntää Metsähallituksen luontopalveluille luvan poiketa korukeräpallokaan, isolampisukeltajan, mustatattiaisen ja havuhuppukuoriaisen rauhoitussäännöksistä yksilöiden suoraan etsintään ja näytteenottoon sekä tarvittaessa pyydysten käyttöön Uudenmaan maakunnassa seuraavin ehdoin:

1. Lupa on voimassa 1.5.2025-31.12.2030 välisenä aikana.
2. Luvan mukaisia toimenpiteitä suorittaessa tulee varmistua siitä, ettei tiukasti suojellun isolampisukeltajan lisääntymis- tai levähdyspaikkoja hävitetä tai heikennetä.
3. Lajien elävänä pyydystettävät yksilöt tulee vapauttaa takaisin kiinniottopaikalleen välittömästi lajinmäärityksen jälkeen.
4. Näytteitä saa kerätä vain silloin ja siinä määrin, kun se on hakemuksen mukaisen tutkimustarkoituksen kannalta välttämätöntä.
5. Pyydyksiin on merkittävä selkeästi luvanhaltijan yhteyshenkilön yhteystiedot ja merkintä luvan olemassaolosta.
6. Otetut näytteet ja pyydyksiin kuolleet yksilöt rauhoitetuista, uhanalaisista ja erityisesti suojeltavista lajeista tulee lajinmäärityksen jälkeen toimittaa Luonnontieteellisen

keskuseon (LUOMUS) tai jonkin alueellisen luonnontieteellisen museon kokoelmiin säilytettäväksi.

7. Luvanhaltija vastaa tarvittavasta yhteydenpidosta maanomistajiin.
8. Kartoituksessa tehdyt havainnot rauhoitetuista, uhanalaisista ja erityisesti suojeltavista kovakuoriaislajeista tulee tallentaa LajiGIS-tietojärjestelmään.
9. Luvan mukaisia toimenpiteitä suorittaessa tämä lupapäätös tai sen kopio on pidettävä mukana ja näytettävä tarvittaessa.
10. Mikäli luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuu muita kuin lupapäätöksessä mainittuja henkilöitä, luvanhakijan tulee ilmoittaa toimenpiteisiin osallistuvien muiden henkilöiden nimet etukäteen ennen luvamukaisiin toimenpiteisiin ryhtymistä Uudenmaan ELY-keskukselle sähköpostiosoitteeseen: kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi. Ilmoituksessa tulee mainita, että ilmoitus liittyy lupaan UUDELY/1669/2025.
11. Raportti korukeräpallokaan, mustatattiaisen, havuhuppukuoriaisen ja isolampisukeltajan esiintymispaikoista on toimitettava Uudenmaan ELY-keskukseen (sähköpostiosoitteeseen: kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi tai postiosoitteeseen: Uudenmaan ELY-keskus, PL 36, 00521 Helsinki) vuosittain 31.12. mennessä. Raportista tulee käydä ilmi tämän lupapäätöksen diaarinumero UUDELY/1669/2025.

Lupa voidaan peruuttaa osittain tai kokonaan, mikäli sen ehtoja ei noudateta.

Perustelut

Korukeräpallokas, isolampisukeltaja, havuhuppukuoriainen ja mustatattiainen ovat luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n 2 momentin nojalla luonnonsuojeluasetuksella (1066/2023) rauhoitettuja lajeja, joiden yksilöiden tahallinen tappaminen tai pyydystäminen sekä yksilöiden eri kehitysasteiden ottaminen haltuun, siirtäminen toiseen paikkaan tai muu tahallinen vahingoittaminen ja häiritseminen, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muutoin niiden elämänkierron kannalta tärkeillä paikoilla, on luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan kielletty.

Luonnonsuojelulain 83 §:n 1 momentin mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa 70 §:n mukaisista rauhoitussäännöksistä, jos siitä ei ole haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle. Luonnonsuojelulain 3 §:n 1 § momentin 4 kohdan mukaan eliölajin suotuisalla suojelutasolla tarkoitetaan sitä, että laji pystyy pitkällä aikavälillä säilymään elinvoimaisena luontaisissa elinympäristöissään.

Isolampisukeltaja kuuluu lisäksi luonnonsuojelulain 78 §:ssä tarkoitettuihin luontodirektiivin liitteen IV (a) mukaisiin tiukasti suojeltuihin eläinlajeihin, joiden osalta ELY-keskus voi yksittäistapauksessa myöntää luvan poiketa luonnonsuojelulain 70 §:n mukaisista rauhoitussäännöksistä luonnonsuojelulain 83 §:n 3 momentin mukaisin perustein. Luonnonsuojelulain 83 §:n 3 momentin mukaan edellytyksenä tiukasti suojeltujen eläinlajien rauhoitussäännöksistä poikkeamiselle on pykälän 1 momentissa mainitun lisäksi, ettei rauhoitussäännöksistä poikkeamiselle ole muuta tyydyttävää ratkaisua, ja että poikkeus on tarpeen mm. lajin tutkimustarkoituksessa.

Uusimmassa uhanalaisuusluokituksessa (2019) korukeräpallokas on arvioitu vaarantuneeksi (VU), isolampisukeltaja elinvoimaiseksi (LC), havuhuppukuoriainen silmälläpidettäväksi (NT) ja mustatattiainen elinvoimaiseksi (LC).

Hakemuksen mukaisen inventoinnin tarkoituksena on kyseisten lajien suojelua edistävän tiedon tuottaminen ja se toteutetaan lajiryhmien asiantuntijoiden toimesta. Inventointi on tarkoitus toteuttaa ensisijaisesti suoralla etsinnällä, jossa lajien yksilöt pyritään tunnistamaan maastossa. Lajinäytteitä otetaan toissijaisesti lajinmäärityksen sitä vaatiessa ja pyydyksiä käytetään vain, jos lajin inventointi ei onnistu muilla keinoilla. Lisäksi mustatattiaisen yksilöitä kerätään lajin mDNA-viivakoodien sekvensoinnin mahdollistamiseksi. Sekvensoinnista saatavien tietojen avulla lajin kartoittaminen tulevaisuudessa helpottuu. Hakemuksen mukaiset toimenpiteet on tarkoitus toteuttaa vaarantamatta inventoitavien lajien ja muiden lajien populaatioiden säilymistä alueella.

ELY-keskus katsoo, ettei hakemuksen mukaisista toimenpiteistä ole lupapäätöksessä mainituin ehdoin toteutettuina haittaa kyseisten lajien suotuisan suojelutason säilymiselle tai saavuttamiselle. Sen sijaan inventoinnista saatavilla tiedoilla voidaan parantaa lajien suojelutilannetta. Näin ollen hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n 1 momentin mukaisen edellytyksen kyseisten lajien rauhoitussäännöksistä poikkeamiselle.

Isolampisukeltajaan kohdistuva suora etsintä, näytteenotto ja pyydysten käyttö hakemuksen mukaisesti on tarpeellista lajin tutkimustarkoituksessa. Lajin suora etsintä sekä pyydystäminen ovat ainoita luotettavaan havainnointiin käytettävissä olevia menetelmiä, joten rauhoitussäännöksistä poikkeamiselle ei ole muuta tyydyttävää ratkaisua. Näin ollen hakemus täyttää myös luonnonsuojelulain 83 §:n 3 momentin mukaiset edellytykset isolampisukeltajan rauhoitussäännöksistä poikkeamiselle. Hakemuksen mukaisesti toteutettuna toimenpiteet eivät hävitä tai heikennä isolampisukeltajan lisääntymis- tai levähdyspaikkoja.

Hakemuksen mukainen inventointi kohdistuu myös Natura 2000 -verkoston kohteille. Hakemuksen mukainen inventointi ei lupapäätöksen

mukaisin ehdoin toteutettuna merkittävästi heikennä niitä luonnonarvoja, joiden vuoksi alueet on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon. Luonnonsuojelulain 35 §:n mukainen arviointi ei ole asiassa tarpeen.

PÄÄTÖKSEN VOIMAANTULO

Tämä päätös on oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 122 §:n mukaisesti pantava välittömästi täytäntöön mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Muutoksenhakuviranomainen voi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Lupa myönnetään luonnonsuojelua edistävään tutkimustarkoitukseen, jonka voidaan katsoa edistävän yleistä etua. Tutkimustarkoituksen toteutuminen hakemuksen mukaisesti edellyttää luvan välitöntä täytäntöönpanoa. Päätöksen täytäntöönpanoa ei näin ollen voida yleisen edun vuoksi lykätä.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Luonnonsuojelulaki (9/2023) 83 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

KÄSITTELYMAKSU

Maksutta.

Valtioneuvoston elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuodelle 2025 antaman asetuksen (794/2024) mukaan luonnonsuojelua edistävään tutkimustarkoitukseen myönnettävät poikkeukset ja luvat ovat maksuttomia.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös

sähköpostitse:
Metsähallitus, Luontopalvelut

Tiedoksi

sähköpostitse:
Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto
Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry
Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry
Suomen ympäristökeskus

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

ASIAN KÄSITTELIJÄT

Asian on esitellyt lakimies Anniina Kaikkonen ja ratkaissut ylitarkastaja Juha Lumme. Päätös on hyväksytty sähköisesti. Merkintä hyväksynnästä on päätöksen viimeisellä sivulla.

Tämä asiakirja UUELY/1669/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument UUELY/1669/2025 har godkänts elektroniskt

Lumme Juha 09.04.2025 15:53

Kaikkonen Anniina 09.04.2025 14:04

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

- Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.
- Tavallisena sähköisenä tiedoksiannona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.
- Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.
- Yleistiedoksiannossa tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöstä koskevan ilmoituksen julkaisemisesta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen verkkosivulla.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuo- mioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja; asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta.

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Helsingin hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Yksityishenkilöt, yritykset ja yhteisöt voivat lähettää valituskirjelmän hallinto- ja erityistuo- mioistuinten sähköisessä asiointipalvelussa (<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>). Valituskirjelmän voi toimittaa perille myös henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuo- mioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 310 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Posti- ja käyntiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: asiakaspalvelu/kirjaamo 029 56 42069, vaihde 029 56 42000

Sähköposti: helsinki.hao@oikeus.fi

Faksi: 029 56 42079

Aukioloaika: ma–pe 8.00–16.15